

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 8. februar 2010.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 8. februara 2010.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT S DODACIMA

**ODLUKA PO ZAHTEVIMA TUŽIOCA ZA FORMALNO PRIMANJE NA ZNANJE
ČINJENICA O KOJIMA JE PRESUĐENO U PREDMETU *MRKŠIĆ***

Tužilaštvo:

g. Mathias Marcussen

Optuženi

g. Vojislav Šešelj

I. UVOD

1. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rešava po dva zahteva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno u predmetu *Tužilac protiv Mrkšića i drugih* (dalje u tekstu: predmet *Mrkšić*), na osnovu pravila 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), koje je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) podnelo 26. septembra 2008. (dalje u tekstu: Prvi zahtev),¹ odnosno 21. jula 2009. (dalje u tekstu: Drugi zahtev).²

II. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 28. septembra 2008, tužilac je podneo Prvi zahtev kojim je zatražio formalno primanje na znanje 274 činjenice iz Prvostepene presude donesene 27. septembra 2007. u predmetu *Mrkšić* (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Mrkšić*).³

3. Dana 21 jula 2009, tužilac je podneo Drugi zahtev kojim je zatražio formalno primanje na znanje 28 činjenica iz Drugostepene presude koju je donelo Žalbeno veće u predmetu *Mrkšić* (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Mrkšić*).⁴

4. Optuženi nije odgovorio ni na jedan od ovih zahteva u roku od 14 dana od njihovog prijema u B/H/S verziji, što je rok utvrđen pravilom 126bis Pravilnika.⁵

III. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

5. Tužilac u Prvom zahtevu tvrdi da bi formalno primanje na znanje 274 činjenice o kojima je presuđeno⁶ išlo u prilog sudskoj ekonomičnosti i da ne bi ugrozilo pravo optuženog na pravično suđenje.⁷ Osim toga, tužilac tvrdi da činjenice čije se prihvatanje traži ispunjavaju kriterijume prihvatljivosti utvrđene pravilom 94(B) Pravilnika, odnosno da se radi o konkretnim, jasnim

¹ "Zahtev za formalno primanje na znanje činjenica relevantnih za bazu zločina u vezi s Vukovarom", 26. septembar 2008. (dalje u tekstu: Prvi zahtev).

² "Drugi zahtev tužilaštva da se, na osnovu pravila 94(B), formalno prime na znanje činjenice o kojima je već presuđeno u vezi s bazom zločina Vukovar,, s Dodatkom A", 21 jul 2009. (dalje u tekstu: Drugi zahtev).

³ *Tužilac protiv Mileta Mrkšića, Miroslava Radića i Veselina Šljivančanina*, predmet br. IT-95-13/1-T, Presuda, 27 septembar 2007. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Mrkšić*).

⁴ *Tužilac protiv Mileta Mrkšića i Veselina Šljivančanina*, predmet br. IT-95-13/1-A, Presuda, 5. maj 2009. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Mrkšić*).

⁵ Optuženi je primio B/H/S verziju Prvog zahteva 11. novembra 2008. (v. Potvrda o prijemu zavedena 14. novembra 2008), a Drugog zahteva 18. avgusta 2009. (v. Potvrda o prijemu zavedena 22. septembra 2009).

⁶ V. Dodatak Prvom zahtevu.

⁷ Prvi zahtev, par. 29-36.

Prevod

činjenicama, koje se mogu identifikovati i koje su relevantne, a nisu zasnovane na sporazumima o potvrdnom izjašnjavanju o krivici u prethodnim predmetima, ne tiču se dela i ponašanja optuženog, ne sadrže pravne karakterizacije ili subjektivna mišljenja i nisu predmet žalbenog postupka. Uz to, tužilac ističe da su činjenice čije se prihvatanje traži formulisane na isti način kao u Prvostepenoj presudi u predmetu *Mrkšić* i ne nanose štetu pravima optuženog.⁸

6. Tužilac u Drugom zahtevu tvrdi da bi formalno primanje na znanje 28 činjenica o kojima je presuđeno⁹ takođe išlo u prilog sudskoj ekonomičnosti¹⁰ i ne bi ugrozilo pravo optuženog na pravično suđenje.¹¹ Tužilac osim toga navodi da 28 činjenica čije se prihvatanje traži ispunjava uslove utvrđene pravilom 94(B) Pravilnika, odnosno da su te činjenice dovoljno jasne (konkretne, jasne i mogu se identifikovati) i relevantne u odnosu na Optužnicu, da se radi samo o činjeničnim zaključcima koji ne sadrže pravne karakterizacije ili subjektivna mišljenja, da se ne zasnivaju na sporazumima o potvrdnom izjašnjavanju o krivici zaključenim u prethodnim postupcima, da su konačni i ne terete potencijalno optuženog krivičnom odgovornošću, te da se ne razlikuju od Drugostepene presude u predmetu *Mrkšić*.¹²

IV. MERODAVNO PRAVO

7. Pravilo 94(B) Pravilnika predviđa da "na zahtev jedne od strana ili *proprio motu* pretresno veće može, nakon što sasluša strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili dokumentarne dokaze iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitanja o kojima je reč u tekućem suđenju."

8. Prema tome, pravilo 94(B) Pravilnika daje pretresnom veću *ovlašćenje* da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno u drugim postupcima, koje se odnose na pitanja o kojima je reč u tekućem suđenju. Primanjem na znanje stvara se pretpostavka *juristantum*, i teret dokazivanja prebacuje na stranu koja osporava činjenicu koja je formalno primljena na znanje, tako da ta strana treba da iznese dokaz o suprotnom.

9. Stoga, primenjujući svoje diskreciono ovlašćenje, Veće proverava da li dotične činjenice zaista zadovoljavaju kriterijume koje predviđa pravilo 94(B) Pravilnika, a potvrđuje praksu,¹³ tj. da su te činjenice:

⁸ Prvi zahtev, par. 19-36.

⁹ V. dodatak Drugom zahtevu.

¹⁰ Drugi zahtev, par. 17-19.

¹¹ Drugi zahtev, par. 13-16.

¹² Drugi zahtev, par. 4-12.

¹³ V. o tome konkretno *Tužilac protiv Zorana Kupreškića, Mirjana Kupreškića, Vlatka Kupreškića, Drage Josipovića, Vladimira Šantića*, predmet br. IT-95-16-A, Odluka po prijedlozima Drage Josipovića, Zorana Kupreškića i Vlatka Kupreškića da se prihvate dodatni dokazi u skladu s pravilom 115 i o formalnom primanju na znanje činjenica o

Prevod

- 1) dovoljno jasne (konkretne, jasne i da se mogu identifikovati, a posebno, preciznim označavanjem paragrafa ili delova prethodne presude);
- 2) konačne (da nisu predmet žalbenog postupka ili preispitivanja);
- 3) relevantne u odnosu na Optužnicu;
- 4) ne mogu biti razumno osporene od suprotne strane;
- 5) ograničene na zaključke o činjenicama i ne sadrže pravne karakterizacije ili subjektivna mišljenja;
- 6) ne zasnivaju se na sporazumu o potvrdnom izjašnjavanju o krivici zaključenom u prethodnim predmetima;
- 7) ne terete potencijalno optuženog za krivičnu odgovornost; i
- 8) ne ugrožavaju pravo optuženog na pravično suđenje.

V. DISKUSIJA

10. Veće je analiziralo 274 činjenice iz Prvog zahteva za koje tužilac traži formalno primanje na znanje u svetlu iznesenih argumenata i gorenavedenih kriterijuma.
11. Veće pre svega primećuje da nijedna od tih 274 činjenice nije bila osporena u Drugostepenoj presudi u predmetu *Mrkšić*.
12. Veće zatim smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje zbog toga što **nisu dovoljno jasne**: 11, 47, 53, 54, 58, 65, 66, 69, 70, 83, 85, 86, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 112, 115, 116, 118, 120, 201, 204, 220, 221, 269, 272.

---

kojima je već presuđeno u skladu s pravilom 94(B), 8. maj 2001; *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-PT, Odluka po zahtjevima optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, te za prihvatanje pismenih izjava svjedoka na osnovu pravila 92bis, 28. februar 2003; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po predlogu optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 10. april 2003; *Tužilac protiv Envera Hadžihasanovića i Amira Kubure*, predmet br. IT-01-47-T, Odluka po zahtjevu branilaca optuženih Hadžihasanovića i Kubure od 20. januara 2005. u vezi s formalnim primanjem na znanje činjenica o kojima je presuđeno u drugim predmetima, 14. april 2005; *Tužilac protiv Momira Nikolića*, predmet br. IT-02-60/1-A, Odluka po molbi žalioaca za formalno primanje na znanje činjenica, 1. april 2005; *Tužilac protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po zahtjevu za primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno na osnovu pravila 94(B), 14. mart 2006.; *Tužilac protiv Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Radivoja Miletića, Milana Gvere i Vinka Pandurevića*, predmet br. IT-05-88-T, "Odluka po zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno s Dodatkom", 26. septembar 2006; *Tužilac protiv Édouarda Karemere, Mathieua Ngirumpatsea i Josepha Nzirorere*, predmet br. ICTR-98-44-T, Odluka po zahtevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, 30. april 2004.

Prevod

13. Veće uz to smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što potencijalno **terete optuženog** krivičnom odgovornošću— pošto se odnose na cilj ili na učesnike navodnog udruženog zločinačkog poduhvata ili na osobe za koje se optuženi smatra odgovornim — ili zbog toga što su povezane nekim **suštinskim pitanjem iz Optužnice o kojem će Veće odlučivati**: 25, 62, 63, 84, 99, 104, 121, 123, 151, 167, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 189, 190, 191, 193, 199, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 270.

14. Veće takođe smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što nisu ograničene na zaključke o činjenicama nego sadrže **pravne karakterizacije ili subjektivna mišljenja i ugrožavaju pravo optuženog na pravično suđenje**: 41,¹⁴ 207, 271.

15. Osim toga, Veće smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što mogu biti **osporene**: 64,¹⁵ 82, 117,¹⁶ 206, 210, 257, 258, 259, 260, 261, 267, 268.

16. Veće takođe smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što nisu **relevantne ili nisu istovetne kao u Prvostepenoj presudi**: 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 237¹⁷, 238,¹⁸ 273.

17. Veće uz to smatra da činjenica sa sledećim brojem u dodatku Prvom zahtevu ne može biti formalno primljena na znanje, zbog toga što **ponavlja jednu na već prihvaćenu činjenicu**: 133.¹⁹

18. Osim toga, Veće smatra da činjenica sa sledećim brojem u dodatku Prvom zahtevu **može delimično** biti formalno primljena na znanje ukoliko se izbrišu neki delovi kako bi činjenica bila u skladu s gorenavedenim kriterijumima prihvatljivosti: 128.

19. Konačno, Veće smatra da bez ikakve izmene treba formalno primiti na znanje činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Prvom zahtevu: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 87, 91, 95, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 119, 122, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147,

¹⁴ Korišćenje reči "osvojiti" nije neutralno.

¹⁵ U paragrafu 39 Prvostepene presude u predmetu *Mrkšić* navodi se "Dokazi pokazuju da..."

¹⁶ U paragrafu 59 Prvostepene presude u predmetu *Mrkšić* navodi se "Uprkos dokazima koji govore suprotno..."

¹⁷ Datum 20. novembar ne pojavljuje se nigde u Prvostepenoj presudi u predmetu *Mrkšić*.

¹⁸ Datum 20. novembar ne pojavljuje se nigde u Prvostepenoj presudi u predmetu *Mrkšić*.

Prevod

148, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 184, 185, 186, 187, 188, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 202, 203, 205, 208, 209, 211, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 235, 244, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 262, 263, 264, 265, 266, 274.

20. Sve činjenice iz Prvog zahteva koje je Veće formalno primilo na znanje navedene su u Dodatku A ove odluke. Te činjenice su navedene na engleskom jer do sada još ne postoji službeni francuski prevod spiska činjenica za koje tužilac traži formalno primanje na znanje i koje se nalaze u dodatku Prvom zahtevu.

21. Veće je takođe analiziralo 28 činjenica iz Drugog zahteva za koje tužilac traži formalno primanje na znanje u svetlu iznesenih argumenata i gorenavedenih kriterijuma.

22. Stoga, Veće smatra da činjenica sa sledećim brojem u dodatku Drugom zahtevu, ne može biti formalno primljena na znanje, zbog toga što nije **u skladu s presudom: 5**.

23. Veće takođe smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Drugom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što nisu ograničene na zaključke o činjenicama nego sadrže **pravne karakterizacije ili subjektivna mišljenja i ugrožavaju pravo optuženog na pravično suđenje: 7, 8, 10, 14, 19**.

24. Veće smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Drugom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što **nisu dovoljno jasne:**²⁰ 9, 13, 23.

25. Veće uz to smatra da činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Drugom zahtevu ne mogu biti formalno primljene na znanje, zbog toga što **potencijalno terete optuženog krivičnom odgovornošću** — pošto se odnose na cilj ili na učesnike navodnog udruženog zločinačkog poduhvata ili na osobe za koje se optuženi smatra odgovornim — ili zbog toga što su povezane s nekim **suštinskim pitanjem iz Optužnice o kojem će Veće odlučivati: 11, 20, 21, 22, 24**.

26. Konačno, Veće smatra da bez ikakve izmene treba formalno primiti na znanje činjenice sa sledećim brojevima u dodatku Drugom zahtevu: 1, 2, 3, 4, 6, 12, 15, 16, 17, 18, 25, 26, 27, 28.

27. Sve činjenice iz Drugog zahteva koje je Veće formalno primilo na znanje navedene su u Dodatku B ove odluke. Te činjenice su navedene na engleskom jer do sada još ne postoji službeni francuski prevod spiska činjenica za koje tužilac traži formalno primanje na znanje i koje se nalaze u dodatku Drugom zahtevu

¹⁹ Ta činjeica ponavlja činjenicu 132 koja je već prihvaćena.

²⁰ Nema nikakvih naznaka o vremenu.

*Prevod***VI. DISPOZITIV**

28. Iz tih razloga i na osnovu člana 20(1) Statuta Međunarodnog suda i pravila 94(B) Pravidnika, Veće **DELIMIČNO ODOBRAVA** Prvi zahtev i Drugi zahtev i

FORMALNO prima na znanje činjenice koje su navedene na engleskom jeziku u dodacima A i B priloženim ovoj odluci;

ODBIJA Prvi zahtev i Drugi zahtev u preostalom delu.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na francuskom.

/potpis na originalu/
Jean-Claude Antonetti
predsedavajući

Dana 8. februara 2010. godine
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]

V. DODATAK A

Br.	Činjenice
1	Vukovarski okrug se nalazi u istočnoj Slavoniji, u sadašnjoj Hrvatskoj, na zapadnoj obali Dunava.
2	Reka Dunav čini granicu između Hrvatske i Srbije.
3	Opština Vukovar Opština se prostire od Iloka, mesta na Dunavu jugoistočno od Vukovara, do Osijeka, severozapadno od Vukovara.
4	Osijek i Ilok su udaljeni oko 50 kilometara.
5	Opština Vukovar takođe obuhvata Trpinju i Bobotu na zapadu.
6	Godine 1991. godine opština Vukovar je imala oko 84.000 stanovnika.
7	Od broja stanovnika Vukovara 1991. godine, Hrvati su činili 43,7 odsto, Srbi 37,4 odsto, Mađari 1,6 odsto, 7,3 odsto je sebe smatralo "Jugoslovenima", a kao "ostali" izjasnilo se 10 odsto.
8	Godine 1991. je u nekim gradovima i selima u opštini, kao, na primer, u Borovom Selu i Trpinji, živelo isključivo srpsko stanovništvo, ali je to područje uglavnom bilo mešovitog nacionalnog sastava.
9	Godine 1991. područje Vukovara bilo je jedno od najbogatijih u Jugoslaviji i po plodnoj zemlji i po opštoj infrastrukturi.
10	Godine 1991. godine Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju (SFRJ) potresalo je mnoštvo događaja koji su kulminirali raspadom te savezne države koju je činilo šest republika.
12	U Hrvatskoj je polovinom maja 1991. godine održan referendum o nezavisnosti čiji je ishod bio da su građani Hrvatske glasali za nezavisnost, a protiv ostanka u SFRJ kao jedinstvenoj državi.
13	Dana 25. juna 1991. godine hrvatski Sabor je usvojio Deklaraciju o suverenosti i nezavisnosti Hrvatske.
14	Hrvatski Sabor je 8. oktobra 1991. godine proglasio nezavisnost Hrvatske.
15	Tadašnja Evropska zajednica je priznala nezavisnost Hrvatske tek 15. januara 1992.
16	Uopšteno govoreći, Srbi koji su živeli u Hrvatskoj nisu učestvovali na referendumu održanom sredinom maja 1991.
17	Međutim, u avgustu, Srbi u pretežno srpskim delovima Hrvatske održali su svoj referendum na kojem su se izjasnili da ostanu u sastavu SFRJ.
18	U samoj Hrvatskoj, posle izbora početkom 1991. godine na kojima je pobedila Hrvatska demokratska zajednica (dalje u tekstu: HDZ) i navedenih mera usmerenih na promenu ustava, između Srba i Hrvati počela je da se ispoljava očigledna zategnutost.
19	Krajem 1990. i početkom 1991. godine kupljena je velika količina automatskog naoružanja uz učešće generala Špegelja, koji je kasnije postao ministar odbrane Hrvatske.
20	Početkom 1991. godine političko rukovodstvo i javnost uopšte u Hrvatskoj postajali su sve više neprijateljski nastrojeni prema JNA. Na JNA se u Hrvatskoj, po pravilu, počelo da gleda kao na snagu koja stoji uz srpske interese i kojom, praktično, iz Beograda komanduje rukovodstvo u kojem dominiraju Srbi.
21	U toku 1991. godine, mnogi oficiri Hrvati i drugi oficiri i pripadnici JNA nesrpske nacionalnosti napustili su JNA, u brojnim slučajevima da bi se digli na oružje protiv JNA u Hrvatskoj.
22	U martu 1991. godine hrvatske snage su "blokirale", odnosno praktično izvršile blokadu kasarni JNA u Bjelovaru i Varaždinu.
23	U julu-avgustu 1991. godine usvojena je opšta strategija da se kasarne JNA na teritoriji Hrvatske blokiraju tako što će im se isključiti snabdevanje vodom i strujom, sprečiti snabdevanje hranom i onemogućiti komunikacije.
24	U proleće 1991. godine paravojne grupe bazirane u Srbiji počele su da zauzimaju položaje u raznim delovima istočne Slavonije, oko Vukovara.
26	Dana 2. maja 1991. pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske (dalje u tekstu:

Br.	Činjenice
	MUP) izvršili su akciju u Borovom Selu, najvećem srpskom selu u opštini Vukovar, kao odgovor na hapšenje dvojice hrvatskih policajaca prethodne noći. U toj raciji učestvovali su policajci iz policijskih stanica Vukovar, Vinkovci i Osijek, koji su stigli u pet autobusa. Poginulo je dvanaest hrvatskih policajaca i tri srpska civila, a određen broj ljudi je ranjen na obe strane.
27	Za tim incidentom usledio je niz akcija uperenih protiv Srba ili srpskih interesa.
28	U zapadnoj Hrvatskoj, 6. maja 1991. godine, jedan vojnik JNA zadavljen je u Splitu naočigled TV kamera.
29	U izveštaju Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu Predsedništvu SFRJ od 8. avgusta 1991. godine, navodi se da je od 9. maja do 4. avgusta 1991. godine izvršeno 340 napada na jedinice i pripadnike JNA u Hrvatskoj, u kojima je poginulo šest vojnika i oficira JNA, a 83 je ranjeno.
30	Ubrzo posle tog incidenta 2. maja 1991. u Borovom Selu, HDZ je preuzeo kontrolu nad "Radio Vukovarem".
31	Naziv stanice "Radio Vukovar" promenjen je u "Hrvatski radio Vukovar".
32	Na mesto glavnog urednika Mirka Stankovića, koji je smatran prosrpski orijentisanim, došao je Josip Esterajher, Hrvat.
33	Direktor "Radija Vukovar" otišao je u maju 1991. godine.
34	Po odlasku direktora "Radio Vukovara" u maju 1991. otišao je još jedan broj zaposlenih srpske nacionalnosti.
35	Slavko Dokmanović, Srbin i član Socijaldemokratske partije Hrvatske (dalje u tekstu: SDP) koji je izabran za predsednika Skupštine opštine Vukovar posle lokalnih izbora održanih 1990. godine, prestao je da obavlja dužnost početkom jula 1991. godine, kada je hrvatska vlada ustanovila funkciju poverenika za Vukovar.
36	Hrvat Marin Vidić zvani Bili, koji je ranije bio zamenik predsednika opštine, imenovan je na dužnost poverenika za Vukovar krajem juna 1991. godine.
37	Do avgusta 1991. godine promenio se nacionalni sastav osoblja vukovarske bolnice. Mnogi zaposleni Srbi prestali su da rade u bolnici.
38	Direktor bolnice, dr Rade Popović, Crnogorac, smenjen je 18. jula 1991.
39	Dr Vesna Bosanac, Hrvatica, imenovana je na dužnost direktora vukovarske bolnice 25. jula 1991. godine.
40	Dr Vesna Bosanac je bila na čelu osoblja bolnice do 20. novembra 1991. godine.
42	U avgustu 1991. godine lokalne srpske zajednice donele su deklaraciju o svojoj autonomiji i izrazile nameru da stvore drugu po redu srpsku "mini državu" u Hrvatskoj, odnosno, Srpsku Autonomnu Oblast (dalje u tekstu: SAO) Slavoniju, Baranju i Zapadni Srem.
43	"Vlada" SAO formirana je u septembru 1991. godine.
44	Snage JNA sporadično su granatirale delove Vukovara u junu, julu i avgustu 1991. godine. Gađane su i uništavane kuće u centru Vukovara, kao i vukovarska bolnica, i civili su ranjavani.
45	Do prvog značajnijeg granatiranja Vukovara došlo je 4. jula 1991. godine. Pretežno hrvatsko Borovo Naselje gađano je iz pravca pretežno srpskog Borovog Sela.
46	U junu i julu 1991. godine, Vukovar je granatiran jednom dnevno ili svakog drugog dana.
48	Severno i severozapadno od Vukovara, na grad Osijek je otvorena žestoka paljba iz teškog artiljerijskog oruđa u julu 1991.
49	Sela Erdut i Dalj granatirana su početkom avgusta 1991. godine.
50	Borovo Naselje je granatirano tokom proleća/leta 1991. godine.
51	Na istoku, granatirano je selo Ilok i u njemu je svakodnevno bilo pucnjave u avgustu 1991. godine.
52	U okviru svoje jesenje operacije, JNA je započela upade u istočnu Slavoniju s namerom da zauzme Vukovar, Vinkovce i Osijek.
55	Tokom septembra i početkom oktobra, pojačani su napadi JNA na sela u istočnoj Baranji, što je tim selima nanelo znatnu materijalnu štetu i nateralo civile da pobjegnu.
56	U avgustu 1991. godine ljudi su već počeli da napuštaju Erdut, pošto je selo granatirano iz

Br.	Činjenice
	minobacača.
57	Dana 25. i 26. avgusta 1991. godine JNA i druge srpske snage pregazile su čitavu oblast Baranju.
59	Dana 23. avgusta 1991. godine Borovo Naselje je žestoko granatirano. Hrvatske snage u Borovom Naselju oborile su dve letelice JNA iz ručnih raketnih bacača.
60	Dana 24. i 25. avgusta 1991. godine JNA je žestoko napala iz vazduha sve druge delove Vukovara.. To je bio prvi težak napad na sam grad Vukovar (...) Grad je pretrpeo ogromnu štetu i poginulo je mnogo civila.
61	Dana 25. avgusta 1991. godine počela je opsada Vukovara.
67	Gardijska motorizovana brigada (dalje u tekstu: gmbr) je na područje Vukovara došla krajem septembra 1991.
68	Sama Gardijska motorizovana brigada (dalje u tekstu: gmtbr) brojala je oko 4.000 vojnika.
71	Hrvatske snage su se sastojale od tri grupe ljudstva, koje su bile organizovane pod jednim centralnim rukovodstvom. Manje grupe su činili: (a) pripadnici redovnog i rezervnog sastava policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (dalje u tekstu: MUP), (b) pripadnici Zbora narodne garde (dalje u tekstu: ZNG) i, u završnim fazama, novoosnovane Hrvatske vojske (dalje u tekstu: HV), i (c) pripadnici drugih lokalnih dobrovoljačkih grupa odbrane.
72	ZNG je osnovan u martu 1990. godine i bio je povezan s političkom strankom HDZ.
73	Jedan manji broj pripadnika ZNG je učestvovao u bici za Vukovar.
74	Radi odbrane svog grada i pojedinačni stanovnici Vukovara, nesrbi, formirali su grupe. Ljudi su se organizovali u gotovo svakoj ulici i na smenu držali stražu.
75	Opštinski sekretar za odbranu u Vukovaru Tomislav Merčep učestvovao je u organizovanju sistema odbrane grada, kao i šireg područja. Organizacija je delimično izvršena po uzoru na vojsku i policiju.
76	Dana 1. septembra 1991. godine, ili otprilike tog datuma, načelnik stožera ZNG poslao je Dedakovića i Branka Borkovića da preuzmu komandu nad snagama koje su branile Vukovar.
77	Mile Dedaković zvani Jastreb prihvaćen je kao vođa vukovarske odbrane.
78	Svako ko je nosio oružje i učestvovao u odbrani Vukovara bio je pod komandom Mileta Dedakovića. To se odnosi na ZNG, pripadnike policije, Merčepove ljude i druge dobrovoljce.
79	Štab odbrane Vukovara bio u jednom skloništu nasuprot zgradi opštine.
80	Na širem vukovarskom području bila je aktivna i hrvatska paravojna grupa pod nazivom Hrvatske obrambene snage ili HOS.
81	U mesecima neposredno pred kapitulaciju hrvatskih snaga u Vukovaru u novembru 1991. godine, srpskim snagama se unutar grada suprotstavljalo 1.500-1.700 hrvatskih boraca.
87	Srpske snage su na vukovarskom području su imale protivavionske baterije i vazduhoplovne snage opremljene raznovrsnim naoružanjem za napade na kopnu, uključujući bombe težine do 250 kg, i sve to je upotrebljeno prilikom napada na Vukovar.
91	Iako su, tokom opsade, hrvatske snage imale uglavnom pešadijsko naoružanje, one jesu nabavile nekoliko minobacača i jedan ili dva protivavionska topa.
95	Već septembra 1991. godine postojala su dva fronta u istočnoj Slavoniji, severni i južni.
96	Krajem septembra 1991. godine, kasarna JNA u gradu Vukovaru bila je pod "blokadom" hrvatskih snaga tokom dužeg vremena. Vojnici JNA u kasarni nisu mogli da je napuste, isključeno im je bilo snabdevanje vodom i strujom i na njih je iz oružja otvarana vatra.
97	Dana 30. septembra 1991. godine iz Beograda je poslata Gardijska motorizovana brigada (dalje u tekstu: gmtbr) sa zadatkom, između ostalog, da deblokira kasarnu i oslobodi vojnike JNA koji su bili u njoj. Jedna jedinica iz Sremske Mitrovice ranije je pokušala da to uradi, ali nije uspela.
98	Dana 2. oktobra 1991. godine gmtbr je uspela da deblokira kasarnu, ali je njene šire napadne akcije u Vukovaru zaustavio snažan otpor hrvatskih snaga.
100	Od oktobra 1991. grad Vukovar je bio bez struje.

Br.	Činjenice
101	Dana 12. i 13. novembra 1991. u centru Vukovara su se vodile ulične borbe.
102	Od 2. oktobra do 18. novembra 1991. godine JNA je bila stalno angažovana u napadnim dejstvima u samom gradu Vukovaru i u njegovoj okolini. Borbena dejstva su vođena manje-više svakodnevno. Ona su često obuhvatala napade avionima, artiljerijom, tenkovima i raketama JNA.
103	Pod silinom napada, razaranje grada je sve više napredovalo i, polako, ali sigurno, JNA je stezala omču opsade oko grada sve dok hrvatske snage nisu naposljetku kapitulirale.
105	Početkom oktobra 1991. godine, Bogdanovci su pali u ruke srpskih snaga i krajem tog meseca linija hrvatske odbrane povukla se ka centru grada, tako da je na području Sajmišta linija fronta prolazila severno od kasarne JNA i naselja Petrova Gora.
106	Od 1. novembra 1991. godine, snage hrvatske odbrane bile su prisiljene da se povuku sa Sajmišta i iz Duge ulice u Ulicu Otokara Keršovanija.
107	Dana 10. novembra 1991. godine, 3. četa 1. motorizovanog bataljona Gardijske motorizovane brigade JNA (dalje u tekstu: 3. četa 1. mb gmtbr) zauzela je Milovo Brdo i primorala snage hrvatske odbrane na tom području da se povuku na položaje blizu vukovarske bolnice.
108	Dana 18. novembra 1991. godine hrvatske snage su konačno kapitulirale. Linija odbrane je napuštena.
109	U toku prethodne noći još je bilo granatiranja od strane JNA, mada ne na području bolnice, a u ranim jutarnjim časovima 18. novembra 1991. godine bilo je većih dejstava u kojima su učestvovali tenkovi JNA.
110	Mitnica je bila uporište hrvatskih snaga dok se tamo nisu predale 18. novembra 1991. godine.
111	Borbe na području Vukovara od kraja avgusta 1991. godine do 18. novembra 1991. godine imale su razorne posledice po grad i njegovu okolinu. Mnoga mesta oko Vukovara uništena su. Razoreni su Lužac, Opatovac, Tompojevci, Tovarnik, Trpinja, Bršadin, Petrovci, Negoslavci i Borovo Naselje. U drugim mestima, kuće su žestoko granatirane.
113	Polovinom oktobra Vukovar se našao u potpunom okruženju, s mnoštvom zgrada koje su pretrpele štetu. Posle pada grada, mogli su se videti prizori apsolutnog i kompletnog razaranja.
114	Na Mitnici, krovovi porodičnih kuća bili su razneti, a u novembru 1991. godine u njoj nije ostala praktično nijedna kuća koja se uzdižala iznad podruma.
119	U toku borbi, gornji spratovi bolnice ispražnjeni su zbog granatiranja, bombardovanja i drugog razaranja usled napada srpskih snaga. Kao posledica toga, pacijenti, osoblje i improvizovani objekti za lečenje nalazili su se pod zemljom, u očajnički pretrpanim suterenskim prostorijama.
122	Intenzitet borbenih dejstava na području Vukovara je tokom avgusta i septembra 1991. godine postepeno rastao.
124	Sukob je privukao pažnju Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. Dana 25. septembra 1991. godine, on je doneo Rezoluciju br. 713 kojom je energično pozvao sve strane u sukobu u Jugoslaviji da se striktno pridržavaju postignutih sporazuma o prekidu vatre.
125	Gardijska motorizovana brigada (dalje u tekstu: gmtbr) je bila jedna od najboljih, ako ne i najbolja jedinica JNA. Njeni pripadnici su bili pažljivo birani, izuzetno obučeni i dobro opremljeni. Njena glavna dužnost bila je da osigura bezbednost političkog i vojnog rukovodstva bivše Jugoslavije.
126	Gmtbr je činilo osam bataljona: dva motorizovana bataljona, dva bataljona vojne policije, od kojih je u sastavu jednog bila protivteroristička četa, oklopni bataljon, laki artiljerijski bataljon za protivvazдушnu odbranu, pozadinski bataljon i bataljon zadužen za obezbeđenje važnih zgrada i objekata.
127	Pre operacija u Vukovaru, brojala je otprilike 4.000 pripadnika.
128	Major Veselin Šljivančanin bio je načelnik organa bezbednosti gmtbr.
129	Zamenik majora Veselina Šljivančanina je bio major Ljubiša Vukašinović.
130	Kapetan Borče Karanfilov, kapetan Mladen Karan i kapetan Srećko Borisavljević bili su oficiri organa bezbednosti i bili su, između ostalih, podređeni Veselinu Šljivančaninu.

Br.	Činjenice
131	Dana 29. septembra 1991. godine savezni sekretar naredio je pukovniku Nebojši Pavkoviću iz Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu da se "angažuje" u komandi gmtbr tokom borbenih dejstava u sektoru Vukovar i on je praktično službovao u Negoslavcima pod komandom Mileta Mrkšića kao oficir za vezu sa Saveznim sekretarijatom i komandom 1. vojne oblasti (dalje u tekstu: 1. VO), koja se nalazila između njih.
132	Dana 29. septembra 1991. godine, na osnovu naređenja načelnika Štaba Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, generala Adžića, gmtbr je raspoređena za borbena dejstva na području Vukovara. U tom cilju, prepotčinjena je komandi 1. VO.
134	Gmtbr je došla na područje Vukovara gotovo u punom sastavu: sa njom jedino nije došao bataljon zadužen za obezbeđenje zgrada i objekata.
135	U vreme dolaska gmtbr na područje Vukovara i tokom celog perioda na koji se odnosi Optužnica, komandant 1. motorizovanog bataljona gmtbr (dalje u tekstu: 1. mb gmtbr) bio je major Borivoje Tešić.
136	Zamenik majora Borivoja Tešića je bio kapetan Slavko Stijaković.
137	Prvi bataljon gmtbr imao je tri čete.
138	Kapetan Saša Bojkovski bio je komandir 1. čete (dalje u tekstu: 1. četa 1. mb gmtbr).
139	Kapetan Zoran Zirojević bio je komandir 2. čete (dalje u tekstu: 2. četa 1. mb gmtbr).
140	Kapetan Miroslav Radić komandovao je 3. četom (dalje u tekstu: 3. četa 1. mb gmtbr).
141	Treća četa 1. mb gmtbr sastojala se od tri voda koja su predvodili poručnik Đorđe Vostić, poručnik Elvir Hadžić (takođe zamenik Miroslava Radića) odnosno vodnik Dejan Jovanović.
142	Dva bataljona vojne policije gmtbr bila su raspoređena na područje Vukovara 28. ili 29. septembra 1991. godine.
143	U to vreme, komandant 1. bataljona vojne policije gmtbr (dalje u tekstu: 1. bataljon VP/gmtbr) bio je major Branislav Kavalić, kojeg je 1. novembra 1991. godine zamenio kapetan Jovan Šušić
144	Prvi bataljon VP/gmtbr imao je u svom sastavu i protivterorističku četvu kojom je komandovao kapetan 1. klase Mladen Marić.
145	Kapetan 1. klase Radoje Paunović bio je komandant 2. bataljona vojne policije gmtbr (dalje u tekstu: 2. bataljon VP/gmtbr).
146	Zamenik Radoja Paunovića je bio kapetan 1. klase Milivoj Simić koji je obavljao i dužnost komandira čete u tom bataljonu.
147	OG Jug je prvobitno formirala komanda 1. VO negde u leto ili jesen 1991. godine.
148	OG Jug je formirana da pod jedinstvenom komandom objedini sve vojne jedinice koje su delovale u geografskoj zoni oko Vukovara i južno od njega.
149	Jedna druga formacija, OG Sever, formirana je sa sličnim zadatkom u odnosu na susednu geografsku zonu koja se, generalno, prostirala severno od zone za koju je bila odgovorna OG Jug.
150	Južni obodi zone odgovornosti OG Sever protezali su se do najsevernijih tačaka samog grada Vukovara.
152	OG Jug nije bila striktno korpus, iako je na operativnom nivou bila slična korpusu budući da je imala podršku drugih jedinica.
153	Komandno mesto OG Jug bilo je u Negoslavcima, selu južno od Vukovara, i nalazilo se u jednoj napuštenoj privatnoj kući. Pozadinsko komandno mesto se nalazilo u selu Berak.
154	Počev od 1. oktobra 1991. godine, jedinice koje su bile potčinjene OG Jug obuhvatale su gmtbr, jedinicu TO Petrova Gora i oklopni bataljon 544. motorizovane brigade JNA, ali je taj sastav znatno proširen u nedeljama koje su usledile.
155	Po naređenju saveznog sekretara za narodnu odbranu, komanda OG Jug bila je potčinjena i odgovarala je komandi na jednom nivou iznad sebe, komandi 1. VO.
156	Prva VO pokrivala je ogromno područje koje je obuhvatalo teritoriju 1. oblasti (komanda: Beograd), 3. oblasti (komanda: Skopje), 5. oblasti (komanda: Zagreb) i područje istočne Slavonije.

Br.	Činjenice
157	Osamdeseta mtbr JNA se navodi i kao Kragujevačka brigada.
158	Osamdesetu mtbr su činili jedan tenkovski bataljon, tri pešadijska bataljona, pozadinski i inženjerijski bataljon.
159	Izuzev 1. bataljona 80. mtbr koji je bio u okviru zone OG Sever, jedinice 80. mtbr počele su da se raspoređuju na području Vukovara 8. novembra 1991. godine.
160	Načelnik Štaba brigade i Vojnovićev zamenik bio je potpukovnik Rade Danilović.
161	Kapetan Dragi Vukosavljević je bio načelnik organa bezbednosti 80. mtbr.
162	Kapetan Dragan Vezmarović je bio komandir čete vojne policije 80. mtbr.
163	Na osnovu Zakona o opštenarodnoj odbrani, Teritorijalna odbrana (TO) je bila jedan od dva konstitutivna elementa oružanih snaga bivše Jugoslavije, pri čemu je drugi element bila JNA.
164	TO je bila organizovana po teritorijalnom principu, na nivou mesnih zajednica, opština, autonomnih pokrajina i republika, pri čemu je najviši komandni nivo bio republički.
165	Zakon o opštenarodnoj odbrani je takođe dozvoljavao mogućnost da, u ratu ili u slučaju neposredne ratne opasnosti i drugim vanrednim prilikama, oružane snage budu popunjene dobrovoljcima. Dobrovoljci su bila lica koja nisu podlegala vojnoj obavezi i koja su na sopstveni zahtev primana ili stupala u JNA. Tako su dobrovoljci postajali ili pripadnici JNA ili TO.
166	Dobrovoljci su imali ista prava i dužnosti kao i druga vojna lica i vojni obveznici.
168	Iako su komandanti TO za svoj rad, borbenu gotovost i upotrebu jedinica odgovarali svojim pretpostavljenim starešinama u okviru svojih teritorijalnih struktura, na osnovu Zakona o opštenarodnoj odbrani, u situacijama kada su se snage JNA i TO angažovale u zajedničkim borbenim zadacima, te jedinice su se potčinjavale starešini koji je rukovodio izvršavanjem tog zadatka.
169	Načelo jedinstva komandovanja ili jednostarešinstva je iziskivalo da u zoni dejstva, na borbenom zadatku, jedan komandant bude odgovoran za komandovanje svim vojnim jedinicama na tom području, uključujući jedinice TO i dobrovoljačke jedinice, kao i da svi subjekti na tom području, odnosno, sve jedinice i njihovi pojedinačni pripadnici, budu potčinjeni tom jednom komandantu.
170	U dopisu s opštim smernicama o moralnom vaspitanju, koji je general Adžić, načelnik Generalštaba, izdao 12. oktobra 1991. godine, u poslednjem paragrafu se ponovo navodi da na svim nivoima sve oružane jedinice, bilo da se radi o JNA, TO ili dobrovoljcima, moraju da dejstvuju pod jedinstvenom komandom JNA
171	Dana 15. oktobra 1991. godine komanda 1. VO izdala je naređenje svim potčinjenim jedinicama, uključujući OG Jug, da uspostave "potpunu kontrolu" u svojim pojedinačnim zonama odgovornosti. Na osnovu tog naređenja, paravojne jedinice koje odbiju da se stave pod komandu JNA morale su da budu odstranjene s dotične teritorije.
172	Jedinice TO koje su dejstvovalе u zoni odgovornosti OG Jug bile su organizovane u odrede TO, koji su se sastojali od četa TO i vodova TO.
173	U Vukovaru odredi TO su obično imali samo 150-200 pripadnika.
174	Kada je gmtbr stigla u Vukovar 30. septembra 1991. godine, tamo je bilo otprilike 10 jedinica TO. Međutim, jedina jedinica TO na nivou odreda u zoni odgovornosti OG Jug bila je jedinica TO Petrove Gore, koja je bila manja po veličini od uobičajenog odreda TO.
175	U oktobru 1991. godine Miroljub Vujović imenovan za komandanta odreda TO Petrove Gore umesto Dušana Jakšića, koji je premešten na pomoćnu dužnost u pozadini.
176	Stanko Vujanović je bio komandant TO u Vukovaru i mnogi su ga tada smatrali zamenikom Miroljuba Vujovića.
184	U redovnim operacijama JNA, jurišni odred je veća jedinica, jačine od nekoliko četa do bataljona, i formira se za konkretnu namenu.
185	U naređenju koje je Mile Mrkšić izdao 1. oktobra 1991. godine u svojstvu komandanta gmtbr, navodi se da gmtbr "izvodi blokadu i napad na Vukovar u sastavu OG [Jug] dejstvom JOd-a.
186	U naređenju koje je Mile Mrkšić izdao 1. oktobra 1991. izdaju se konkretni zadaci Jurišnom

Br.	Činjenice
	odredu 1 (dalje u tekstu: 1. JOd) i Jurišnom odredu 2 (dalje u tekstu: 2. JOd) i navode jedinice u njihovom sastavu.
187	Naređenjima koja je kasnije izdala Komanda OG Jug, kao što su, na primer, naređenja od 15. oktobra 1991. godine i od 14. novembra 1991. godine, izdati su zadaci i Jurišnom odredu 3 (dalje u tekstu: 3. JOd) i Jurišnom odredu 4 (dalje u tekstu: 4. JOd).
188	Naređenjem od 29. oktobra 1991. godine izdati su zadaci, između ostalog, Jurišnom odredu 5 (dalje u tekstu: 5. JOd).
192	Zona dejstva 1. JOd podudarala se sa zonom odreda TO Petrove Gore i njen pravac dejstva se otprilike podudarao s pravcem 3. čete 1. bataljona gmtbr.
194	Dana 20. novembra 1991. godine komandant 2. JOd bio major Lukić, koji je takođe bio komandant kasarne JNA u Vukovaru.
195	Zona odgovornosti 2. JOd obuhvatala je "Velepromet" i Sajmište.
196	Komande mesta (i sela) u zoni odgovornosti OG Jug formirala je tokom novembra 1991. godine Komanda OG Jug na osnovu naređenja Komande 1. VO.
197	Od komandanata mesta se po Pravilima službe JNA zahtevalo da spreče diverzantsko-terorističke akcije u svojim zonama odgovornosti, da obezbede redovan prevoz, pripreme ulove potrebne za funkcionisanje civilne vlasti, preuzmu odgovornost za opštu bezbednost, zakon i red, spreče pljačku i osiguraju fizičku bezbednost stanovništva na njihovom području.
198	Dana 19. novembra 1991. godine komandant OG Jug Mile Mrkšić izdao je naređenje kojim je imenovao komandanta 80. mtbr, potpukovnika Milorada Vojnovića, na dužnost komandanta mesta za rejon Ovčare, Jakubovca i Grabova.
200	Početak novembra, ni od jedne kuće duž puta koji vodi od Vukovara do Mitnice već nije ostalo ništa iznad podruma.
202	Imovini civila je pričinjena šteta velikih razmera. Do 18. novembra 1991. godine, grad je bio praktično sasvim uništen.
203	U toku sukoba vukovarska bolnica, škole, javne i poslovne zgrade, bunari, sistem elektrodistribucije i vodosnabdevanja, kao i putevi pretrpeli su teška oštećenja.
205	U periodu od septembra do novembra 1991. godine nije bilo vode za piće, sem one iz preostalih bunara.
208	U jednom incidentu krajem oktobra, granatiran je dvorac Eltz u Vukovaru i tom prilikom je poginulo 12 lica.
209	U bici za Vukovar je i među borcima i među civilima bilo mnogo stradalih, kako ranjenih, tako i poginulih.
211	Ekshumacija masovne grobnice na Novom groblju u Vukovaru izvršena 1998. godine. To je najveća ekshumacija izvršena u vezi sa sukobom u Hrvatskoj uopšte: ekshumirano je 938 tela. Od njih 938, identifikovano je 800: u 644 slučaja radilo se o telima Hrvata, od kojih je 358 svrstano u kategoriju civila. Ta grobnica je nastala posle pada Vukovar.
219	Dana 18. oktobra 1991. godine PMEZ je primila dopis generala hrvatskih snaga Tusa u vezi s teškim artiljerijskim napadima izvršenim na vukovarsku bolnicu, u kojima su ranjena 83 lica.
222	Dana 18. novembra 1991. godine OG Jug naređeno je da 19. novembra 1991. godine do 10:00 časova zauzme vukovarsku bolnicu.
223	U danima pred pad Vukovara, veliki broj stanovnika tog grada došao je u vukovarsku bolnicu.
224	Dana 18. novembra 1991. godine u bolnici u Vukovaru bilo je najmanje 750 ljudi, 450 pacijenta i oko 300 civila, koji su čekali da budu evakuisani.
225	Među onima koji su bili u vukovarskoj bolnici 18. novembra 1991. su bili bolesnici, ranjenici, bolničko osoblje, kao i članovi njihovih porodica.
226	Među onima koji su bili u vukovarskoj bolnici 18. novembra 1991. bilo je i pripadnika hrvatskih snaga, kako MUP tako i ZNG, od kojih neki nisu bili ranjeni, već su se sklonili u bolnicu.
227	Dana 19. novembra 1991. godine vukovarska bolnica bila je prepuna.
228	Vojnici JNA su ušli u bolnicu 19. novembra 1991. godine u kasnim jutarnjim časovima. To su

Br.	Činjenice
	prevashodno bili pripadnici 1. JOd i 1. bataljona gmtbr, predvođeni Miroslavom Radićem, koji je bio pod komandom majora Tešića.
229	Pacijenti u bolnici i osoblje bolnice videli su pripadnike JNA u bolnici 19. novembra 1991. godine poslepodne i uveče.
235	Miroslav Radić i Veselin Šljivančanin su 19. novembra 1991. godine bili u bolnici.
244	Po Zagrebačkom sporazumu, bolnica je trebalo da bude pod zaštitom MKCK, koji je bio zadužen da evidentira ranjene i bolesne koje treba evakuisati, dok je posmatrači PMEZ trebalo da nadziru evakuaciju od vukovarske bolnice i da imaju potpuni pristup svim fazama evakuacije.
247	Dana 22. oktobra 1992. godine, dr Clyde Snow, iskusni sudski patolog kojeg je angažovao specijalni izvestilac UN za ljudska prava na tlu bivše Jugoslavije g. Tadeusz Mazowiecki, saopštio je da je na području Vukovara otkrivena masovna grobnica.
248	Sama grobnica nalazila se na jednom izolovanom mestu na Ovčari, u blizini farme "Vupik", na potezu između farme i Grabova.
249	Grobnica nedaleko od farme "Vupik" je stavljena pod 24-časovni nadzor vojnika UNPROFOR.
250	Nakon što je dr Snow objavio da je otkrivena grobnica na Ovčari, skoro četiri godine nije bilo nikakvih ekshumacija. Za to vreme masovna grobnica ostala je pod zaštitom UN.
251	Ekshumacija masovne grobnice nedaleko od farme "Vupik" na Ovčari počela je 31. avgusta 1996. godine.
252	Iz ove masovne grobnice na Ovčari ekshumirani su ostaci 200 ljudskih tela. Bilo je 198 muškaraca i dve žene.
253	Tela su izvađena iz grobnice i prevezena u Zavod za sudsku medicinu u Zagrebu, gde je izvršen kompletan <i>post mortem</i> pregled.
254	Ekshumaciju i obdukcije su izveli strani i domaći stručnjaci. Prisustvovali su im predstavnici hrvatskih i jugoslovenskih vlasti. Ekshumacija je izvršena po ovlašćenju ovog Međunarodnog suda. U ekshumaciji su učestvovala i druge međunarodne organizacije, uključujući PMEZ, OEBS i Međunarodnu komisiju za nestala lica.
255	Međunarodni stručnjaci za sudsku medicinu su izvršili obdukciju tela uz nadzor dr Davora Strinovića, zamenika šefa Zavoda za sudsku medicinu Hrvatske i člana Komisije za zatočene i nestale hrvatskog Sabora (u daljem tekstu: Komisija za nestale).
256	Ekshumirani iz masovne grobnice na Ovčari bili su starosti od 16 do 72.
262	200 lica ubijeno na mestu masovne grobnice na Ovčari 20/21. novembra 1991. godine.
263	Nakon obavljenih obdukcija počeo je proces identifikacije. Komisija za nestale je 1997. godine preuzela tela ekshumirana iz masovne grobnice na Ovčari kako bi obavila taj zadatak.
264	Primenjene su dve metode identifikacije: klasična metoda i metoda putem analize DNK.
265	Podaci iz perioda pre smrti prikupljeni su od porodica žrtava i zatim poređeni s elementima nađenim tokom obdukcije.
266	Od 200 tela ekshumiranih u Ovčari, 192 je identifikovano, 93 klasičnom metodom i 99 putem analize DNK.
274	Posmrtni ostaci Damira Kiralja, 1959, muškog pola, i Zvonka Mikulića, 1969, muškog pola, dobijeni su od vlasti Srbije i Crne Gore (iz Sremske Mitrovice 1997. godine i iz Beograda 1995. godine).

VI. DODATAK B

Br.	Činjenica
1	Mile Mrkšić je bio pukovnik JNA i komandant gmtbr i OG Jug. Kao komandant OG Jug, rukovodio je svim srpskim snagama, uključujući jedinice JNA, TO i paravojne snage.
2	Veselin Šljivančanin je bio major u JNA na dužnosti načelnika organa bezbednosti gmtbr i OG Jug.
3	Grad Vukovar je bio meta napada JNA od avgusta do novembra 1991. Grad su snage JNA za vreme tromesečne opsade u velikoj meri razorile granatiranjem i poginulo je stotine ljudi.
4	Srpske snage su, kada su zauzele grad, ubile još stotine nesrba. Većina preostalog nesrpskog stanovništva grada isterana je u danima po padu Vukovara.
6	Šljivančanin je saznao za povlačenje pripadnika JNA s Ovčare za vreme sastanka s Mrkšićem u noći 20. novembra 1991.
12	Osamdesetu mtbr JNA (koja se navodi i kao Kragujevačka brigada) činili su jedan tenkovski bataljon, pozadina, jedan inženjerijski bataljon, jedna četa vojne policije i divizion lake artiljerije PVO.
15	Glavna dužnost Gmtbr bila je da osigura bezbednost političkog i vojnog rukovodstva bivše Jugoslavije, a svrha organa bezbednosti bila je izvršavanje kontraobaveštajnih zadataka.
16	Od organa bezbednosti jedinica potčinjenih OG Jug, koji su uključivali 80. mtbr, zahtevalo se da podnose izveštaje Veselinu Šljivančaninu kao organu bezbednosti OG Jug.
17	Bez konkretnog ovlašćenja komandanta, Šljivančanin nije bio konkretno odgovoran za ratne zarobljenike na osnovu svoje službene dužnosti organa bezbednosti OG Jug.
18	Šljivančaninovo ovlašćenje nad vojnom policijom 80. mtbr bilo je ograničeno zbog mandata organa bezbednosti OG Jug.
25	Između 15:00 i 15:30 časova 20. novembra 1991, svedok P017 je iskopao jamu koja je kasnije poslužila kao masovna grobnica.
26	Ubijanje na Ovčari počelo je posle 21:00 čas i nastavljeno je do ponoći.
27	Dana 21. novembra 1991, na osnovu naređenja OG Jug, vukovarski odred TO prepotčinjen je komandi 80 mtbr.
28	Potpukovnik Milorad Vojnović je bio svestan toga da će ratni zarobljenici biti zadržani na Ovčari.